

Deixar cridar el veí

Només en casos molt excepcionals un complement directe és introduït per la preposició *a*, encara que aquest complement sigui una designació personal. És conegut el castellanisme sintàctic que consisteix a construir amb la preposició *a* els verbs de règim directe que duen un d'aquests complements (de designació personal): «Avisèu a la veïna» o «Ajudem als amics» en lloc de *Avisèu la veïna* i *Ajudem els amics*. Un coneixement elemental de la sintaxi catalana ja permet d'evitar aquestes construccions incorrectes (amb preposició), però és natural que no tots els casos que presenta la pràctica de l'idioma consisteixin en frases tan simples com les que hem proposat com a exemples i que certes construccions més complexes siguin, especialment propícies a les vacil·lacions i fins i tot als errors.

Entre les construccions a què acabem d'al·ludir hi ha aquelles en què trobem un infinitiu subordinat a algun de certs verbs com és ara *fer*, *deixar*, *veure*, *sentir* i *mirar*, i seguit d'un nom o grup nominal de designació personal, que normalment constitueix el subjecte de l'infinitiu però que en alguns casos també n'és el complement directe. Efectivament, en *Feu entrar els clients*, *Deixeu treballar els artistes*, *Hem vist venir el vigilant*, *Sentíem tossir el malalt* i *Miràvem passar els soldats*, el grup nominal que figura en cada una d'aquestes construccions és el subjecte de l'infinitiu que el precedeix, i en *Feu avisar els clients*, *No deixen castigar els alumnes* i *Vam veure empaitar el lladre* el grup nominal és el complement directe de l'infinitiu. Però en aquestes construccions és sabut que el subjecte de l'infinitiu es comporta com si fos el seu complement directe. I tant en els exemples de la primera sèrie com en els de la segona, contràriament a una tendència força persistent —afavorida, a més, per l'homofonia entre *eli* i *ali* entre *els* i *als*—, el grup nominal, subjecte o complement directe de l'infinitiu, s'ha d'introduir sense preposició.

En la majoria dels casos, el significat de l'infinitiu i el del grup nominal, amb les possibilitats de relació que estableixen entre l'un i l'altre, indiquen clarament si el grup nominal és subjecte —*veure passar els soldats*— o complement directe —*veure empaitar el lladre*. Però no és pas gens difícil de trobar casos d'ambivalència, com és ara, per exemple, *Sentia cridar les veïnes*, que tant pot significar «Sentia que les veïnes cridaven» (subjecte) com «Sentia que hom cridava les veïnes» (complement). Algú voldria resoldre aquesta ambivalència amb l'ús, en un dels casos, de la preposició. En quin? Si diem «Sento cridar a les veïnes», ¿donarem a la frase un dels dos sentit indicats amb l'exclusió de l'altre? És molt poc probable. Només quan aquestes construccions duen alhora un subjecte i un complement directe, el primer es comporta aleshores com un complement indirecte (datiu) i es fa precedir per la preposició: *Deixeu recitar la poesia a la nena*.